

En fest for hele folket

Taler

Erna Solberg

Dato

17 mai 2014

Sted

Wernersholm, Hop i Fana

Omstendigheter

Kransenedleggelse ved minnetavle for Bjørnstjerne Bjørnson

- 1 Kjære alle sammen -- god morgen og gratulerer med dagen!

Endelig har vi kommet til 17. mai -- selveste høytidsdagen i 200-årsfesten for grunnloven. Samtidig feirer vi det samfunnet Norge har utviklet seg til siden
5 1814. Og vi gleder oss til en lang dag fylt av feiring, glede og sang!

Dikterne var viktige nasjonsbyggere på 1800-tallet. De satte ord på vårt kulturelle fellesskap. De bidro til å skape norsk identitet på tvers av sosiale lag. De satte politiske spørsmål på dagsordenen.

10

Bjørnstjerne Bjørnson er kanskje den viktigste dem. «Dikterhøvdingen» var også politiker, debattant, skribent og taler. Han var en drivkraft i utviklingen av demokratiet i siste halvdel av 1800-tallet.

- 15 Bjørnson var kontroversiell. På 17. mai velger vi likevel å fremheve de samlende sidene ved ham. Han har vært med på å forme hvordan vi feirer grunnlovsdagen. I sangen, barnetogene, talene -- det er Bjørnsons hånd vi ser.

Mange av de som formet norsk politikk og åndsliv gjennom 1800-tallet hadde
20 tette bånd til Bergen. Det hadde også Bjørnstjerne Bjørnson. I 1857 ble han teatersjef ved Det norske Theatret, forløperen til Den Nationale Scene. Han overtok jobben etter Henrik Ibsen. Bjørnson ble i Bergen i to år, frem til 1859.

- I dag synger hele Norge «Ja, vi elsker». Den ble skrevet her på Wernersholm
25 våren 1859, da Bjørnson var på besøk hos forretningsmannen Michael Krohn. Fem år senere, i 1864, ble «Ja, vi elsker» fremført offentlig for første gang, ved 50-årsjubileet for grunnloven. Den ble populær med en gang. Ingen regjering

30 har noen gang bestemt at «Ja, vi elsker» er vår nasjonalsang. Det har folket gjort.

Bjørnson er en av grunnleggerne av tradisjonen med barnetog. Han tok initiativ til det første offisielle 17.-maitoget for skolegutter i Christiania. For første gang deltok også fattigfolk aktivt i feiringen. Toget ble et symbol på at 17. mai skulle 35 være for folket. De små i samfunnet skulle også samle seg om og feire fedrelandet.

Slik er det også i dag. Barnetoget samler barn, foreldre og besteforeldre, uansett bakgrunn. Dette fellesskapet må vi bygge videre på. Barnetoget er håpet for 40 fremtiden.

Nasjonsbyggeren og folketaleren Bjørnson ville at 17. mai skulle fremme grunnlovens idealer om frihet og demokrati. Dagen skulle være en fest for hele folket. 17. mai 1859 tok han Bergen by med storm, da han hentet tilhørerne inn 45 i den norske historien og inn det fellesskapet som fikk sitt grunnlag på Eidsvoll i 1814.

Bjørnson lever videre i litteraturen han skapte, i 17. maitradisjonene han formet og i demokratiet han var med på å skape. 50

Det er derfor med glede og takknemlighet jeg legger ned denne kransen ved minnetavlen om Bjørnstjerne Bjørnson her på Wernersholm.

55 **Kilde**
www.regjeringen.no

Emner
17. mai-tale, Bjørnstjerne Bjørnson

URI
60 <https://www.virksommeord.no/tale/en-fest-for-hele-folket>